

Naročnina: doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracem i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi nš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekstem vsaka reč 2 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p., i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Romarom za euch. kongres v Čakovec.

V soboto, 24. avg. idemo z domi. V Črensovcih je ob 4 sv. meša i po meših idemo prek Gibinskoga broda. Pri „baračkoj krčmi“ počakamo lendavsko i hotiško procesijo ali pa teve nas, če prle prideta ta. Iz Beltiške, bogojanske, törjanske fare i gornjih far, ki do romali, naj pridejo že v petek večer v Črensovece, tu prespijo i te idemo skupno. Na Hotizi, kama pridejo Polančarje, je ob pol 5 sv. meša i po meši idejo romarje skoz sv. Martina do „baračke krčme“, gde se počakamo i znajdemo.

Iz Lendave ide procesija ob 5 i ta ma v M. Središču sv. mešo.

Ki potujejo z vlakom, ali po potačaj, naj so v soboto poldne v Čakovci i se precesiji pridružijo pred špitalom ob poledni.

Pri „baračkoj krčmi“ se strnejo vse tri procesije v edno i pridejo v Čakovec najkesej do pol eni. Procesija združena ide v Čakovci naravnost v cerkev, gde bodo slovesne slovenske večernice i gde bo g. dekan Jerič Ivan romarom predgao slovenski.

Za stan je vsem preskrbleno, tudi tistim, ki do šli z vlakom ali z potači.

Črensovsko precesijo vodijo g. Klekl do broda, hotiško g. kaplan Berden, lendavsko i celo procesijo od „baračke krčme“ pa vodita g. kaplana Halas i Koren v Čakovec.

Spored za euch. kongres v Čakovci.

Aug. 23. v petek ob 6 popoldne sprejem nadbiskupa kondjutora dr. Stepinca, ob 7 zazavanje sv. Duha i predga Prezvišenoga. Večer njemi na čast baklada.

Aug. 24. v soboto ob 8 pred cerkvijov skupno prečiščavanje dece, ob 10 pa spraviče za moške i ženske ločeno v meščanski šoli. Ob 11 je akademija za deco v Zrinskem gradi. Ob 3 popoldnevi je predavanje za dečke v meščanski šoli, v osnovnoj pa za deklice. Ob 5 sv. večernice z blagoslovom i predga, štero do držali O. dr. Harapin Theofil, frančiškan, vseučilišni profesor iz Rima. Najsvetejše bo vopostavljeno od večernic do polnoči. Ob polnoči polnočka, štero do služili mil. g. nadškof beogradski Rudič Ivan Rafael. — Večer ob 7 je v gradi igra nedeliške mladine „Razsipni sin“, ob 10 pa še predga pred Najsvetejšim.

Aug. 25. nedela. Ob 6 sv. meša i predga hrvačka. Ob 7. sv. meša i predga za Slovence. Ob 9. slovesna sv. meša Prezvišenoga na glavnom trgi i predga. Po božoj službi spraviče za govori. Ob pol dvanajstih sv. meša i predga za Vogre. Ob 3 popoldnevi velikanska procesija z Najsvetejšom, štera se izvrši pri sreskom načelstvu. Po blagoslovi idejo romarje v precesiji domo. Vodstvo.

Hrana naših dečkov.

„Eh, nam je bole za pilo!“ Vam bom povedao za nekaj takšega, ka oboje drži i vej tak vsi znate, ka, pa se nezadovolno obračate vkraj ka tisti vučeniki Jezušovi, gda je obečao nastavitv Oltarskoga svestva: Trdi je te guč, što de ga poslušao?

Le poslušajte, ka je Gospod odgovoro:

Zaistino, zaistino, povem vam: če nete jeli tela Sina človečega i nete pili Njegove krvi, nete meli življenja v sebi! — Dühovnoga življenja pa tudi telovnoga blaženoga ne, ar mešnik pred vsakim svojim prečiščavanjem moli:

Zavžitje Tvojega tela, Gospod Ježuš Kristuš, naj mi ne bo v sodbo i obsodbo, nego po Tvojem smilenju naj mi bo varstvo za dušo i telo. — Tudi za telo!

Ne so moje reči, Gospodove so: Če nemo zavživati Rešnjoga Tela, nemo meli življenja v sebi! Pa malo mo ga le meli? Sploh ga nemo meli!

Da bi tudi vi spoznali te den Gospodovoga obiskanja, da ne bi bilo zakrito pred vašimi očmi. —

Sveta hoštijia je hrana močnih angelov i če jo zavživamo, tudi mi postajamo močni kak angelje. Cerkeni oča, mogoče sveti Ivan zlatovüsti, je zapisao, da te ogenj izdihavamo i smo strašni šatani.

Negda so si s svetov krvjov oči mazali po prečiščavanju, naj bi nej greh prihajao skoz nje. „Či je tvoje oko preprosto, bo celo Tvoje telo svetlo!“ Dela svetlosti boš činio.

Skoz oči prihaja greh v srce, skoz domišljio, i izhaja.

Negda so prejemali Gospoda pod obema podobama, tudi pod podobov vina. Sledkar je cerkev opüstila za navadne vernike prejem pod podobov vina, ali še zdaj je v rimskom obredniku pripomba, ki pravi, naj bi pri svetom prečiščavanju vernikov bilo pri-

pravljeno neposvečeno vino, ki bi ga verniki pili po obhajili. V praksi se to ne izvaja, ar je nemogoče i Cerkev tudi ne zahteva strogo. V vngih krajaj je pomenkanje vina, nevarnost je, da bi se razlejal pa še druge nerednosti so ne izključene.

Zakaj vam to pripovidavam? Samo zato, naj bi vidli, da je sveto prečiščavanje ne nekaj tužnoga, težkoga, kak si vngi mislijo, nego nekaj najbole veseloga: Gospod se skriva pod podobov tistoga opojnoga vina, ki naj po rečaj Pisma, razveseljava človeče srce, najbole pa še dečkovo srce, ki ravno v neposvečenom vini telkokrat najde preveč i nepravoga veselja. —

Mislite mogoče, da vi ne dobite celoga Jezüša, ar ga prejemate samo pod podobov krüha? Tak so krivoverci mislili i včili, mi pa verjemo rečam naše najbogše Matere! Tudi predpodober oltarskoga svestva, nasičenje vnožine v püstini, so se delile samo pod podobov krüha, kak da bi štele oznaniti, da pride čas, gda bodo jezzerne i milijonske vnožine samo pod tov podobov prejemala Vladara angelov. —

Dečki, to je den, ki vam ga je napravio Gospod: Kak na malom kongresi ste zbrani v Črensovcih, v Čakovci pa se vrši velki eucharistični kongres. —

Da bi na te svoj den spoznali veselost Oltarskoga svestva, da bi ga vzlübili, se š njim kemvečkrat hranili, tudi druge za to pridobivali i rasli kak v telovnom tak tudi v dühovnom življenju, v to naj vas Bog bogato blagoslovi!

Bratje Horvatje, bodite tudi vi previdni!

Pred kratkim je naš list opomeno Slovence, naj bodejo previdni pri sklepanju nove stranke z radikali i muslimani i naj se ne spozabijo z Horvatov, naj tudi Horvatje pridejo v stranko. Smo navedli več zrokov, ki to zahtevajo: vero, zemlepisno lego, iste potrebine, isto kulturo i tak dale. Naj mi dovolijo bratje Horvatje, da se obrnem zdaj nanje.

Nova stranka: Jugoslovenska Radikalna Zajednica (JRZ) ma v sebi dozdač bivšo radikalno, slovensko ljudsko stranko i muslimansko organizacijo. Slovenci so v njej poleg velike večine Srbov i deo Horvatov je notri, kajti ne Horvata, ki Bosancov i Hercegovcov ne bi držao za Horvate, samo ka so muslimanske vere, kak ma tudi Slovenska krajina Slovence kat. i luteranske vere. Naj pristopijo sem vsi Horvatje, pa je zastopani celi jugoslovanski narod i se vngoga dobra lejko včini za njega. Da če ta zveza, kak je zdaj, ostane, i se Horvatje ločijo od stranke, de se vsikdar z tužnim srcem pitalo, zakaj Horvatje püstijo mali slovenski narod, ki je po veri ž njimi eden, katoličanski, zakaj ga püstijo samoga, da se bori za pravice Kristušove cerkve tak, da se mora naslanjati na pravoslavne brate, štere drži kat. cerkev za razkolnike i krivovernike, pa na muslimane, štere drži kat. cerkev za pogane, ali nevernike. Vsikdar bo melo razlog pitanje: Te pa naj krivoverniki i poganje podpirajo katoličanske Slovence v borbi za pravice Cerkev, večmilijonski katoličanski horvacki narod pa naj ob strani stoji, kak je stao pri eucharističnom kongresi v Ljubljani, gda se je šlo za Kristüša Krala, ne pa za kakšo politiko? Ta prilika nam nad vse jasno pokaže, da boža čast zgübi, da se pravice Cerkev ne bodo mogle v zadostnoj meri vpoštevati, da zvišeni namen Cerkve za rešenje duš se ne bo mogo v zadostnoj meri dosegnoti, če se bodo katoličanci v dva tabora deljeni eden proti drugomi borili.

Slovenci ne morejo, ne smejo i tudi neščejo postati zid, ki bi ločo Srbe od Horvatov. Če bi Slovenci šteli to po-

stati, bi nož prinoli v svoje srce i izvršili samovmorstvo. Kajti te zid bi podrli, ali Srbi, da pridejo do Horvatov, ali pa Horvatje, da pridejo do Srbov.

Slovenci smejo i ščejo jedino pa izključno samo most postati med Srbi i Horvati. Nikdar ne drugo. I največji stebri, ki te most lejko držijo, so ravno v Slovencaj Slovenske krajine. Ta krajina je bila jedina od Slovenije v tistoj državnoj skupnosti, v šteroj so bili i bratje Horvatje, to je pod koronov sv. Stevana. Slovencom Slovenske krajine je zato dana naloga, da postanejo trdni stebri, prek šterih se položijo mostnice, da si dajo roke Horvatje i Slovenci i to ščemo tudi biti.

Prezv. g. škof ljubljanski, dr. Rožman, je tudi od mosta govoru na eucharističnom kongresi, ki naj bi vezao katoličane i pravoslavne, ki oboji častijo Mater božo i molijo Presveto Oltarsko Svestvo.

S temi rečmi je jasno povedano, ka katoličanci spadamo v eden tabor. Če bratje Srbi nas katoličance vidijo ž njimi, v ednom taboru, ne li je to zadosten zrok, da v političnih, gospodarskih, socialno-kulturnih dugovanjaj posluhnejo naše posebne zahteve na hasek edne velike jugoslovenske države. Ve bi pa mi združeni predstavljali okoli šest milijonov državlanov katoličanske veropovedi proti okoli sedemmilijonskomi številu pravoslavnih bratov. To je, samo nekaj neznatno menje bi nas bilo zastopanih, kak je onih i bi si zato oneiste pravice v bratskoj lübezni mirno mogli deliti.

Tu zdaj pridejo bratje Horvatje i pravijo: zakaj pa ne ide dr. Korošec rajši z nami katoličanskimi Horvati, ve je on katoličanski dühovnik, kak pa ide z neverniki i pravoslavnicami? Pitanje se na prvi hip vidi teško. A ki pozna od svražnikov zanečeno mržnjo med bratoma Srbom i Horvatom, ki že vngoga i vngoga desetletja trpi, tisti mora priznati, da bi bratje Srbi pri najbolšovi volji ne mogli zveze Horvatov i Slovincov proti Srbom nači tolmačiti, kak versko zvezo proti njim, proti njihovoj pravoslavnoj veri i bi verski boj sam od sebe nastao. I kat. dühov-

novnik more to podpirati? Je želeti v mladoj državi verski boj, ki je starodavne, vtrdjene zmajao v fundamenti i celo porüšo!? Mirni razvoj je mogoči samo v zvezi z Srbi, pri njih naj prideta vküp dva katoličanskiva brata, Horvat i Slovenec, v tom je rešenje.

Bratje Horvatje! Edne krvi smo, edne vere smo, ne ločite se od nas! Pridite k nam, da zgradimo skupno veliko državo, ki bude nam vsem delila ednake pravice! Če se mi ločimo, slabimo sami sebe i do svojega cila tem žmetnej i tem kesnej pridemo. Pa kaj je naš cio? Ednogaistoga mamo. Versko, socialno, kulturno, gospodarsko sloboščino ščemo v državi i to za vse tri brate: Srbe, Horvate i Slovence vednako. V tom je te naša politična sloboščina. Da če smo gospodarsko vničeni, če nam je nedovoljeno svojo vero slobodno izpovedati, če siromaki, brezposelni ne najdejo nikdi pomoči, če se nam jemle materna reč, ali sili potom nje v naše duše, ka nam je na kvar, ka zagifta našo mladino, ka nam te hasni največša politična sloboščina, čeravno nosi ime federacije, konfederacije, autonomije, ali kak

koli se te že zove!? Švica, Amerika i druge demokratične države so nam gotovo za zgled, kak naj si tudi mi vredimo svojo državo. Ali nikdar je ne bomo mogli, če se bomo cepili. V složnosti je moč. V ednoj močnoj stranki, v štero se zberejo Srbi, Horvatje i Slovenci, je mogoče vsa, ešče tak teška politična pitanja rešiti, je mogoče vsa, ešče tak zapletena i zakrita stremjenja zravnati na ter, na šteroj se srečno pod streho spravijo. Potrebno je pa pozabiti vse staro i z novim dühom, z dühom lübezni začetni zidati novo i ravno dühovnik Dr. Korošec, je tu pozvani, da družii brate, ar ravno dühovnikova čast i dužnost velita svaje odstranjüvati i rarburbkane dühove pomirati. On, pač njegova bivša SLS stranka lejko pokaže na velike žrtve, štere je doprinesla za rešitev države. Ne samo horvatski rodolübi, tudi slovenski so bili preganjani pod prvajšim lažinarodnim režimom, ne so menje trpeli Slovenci, kak Horvatje i vendar so doprinesli zdaj to veliko žrtev še, da so svojo slavno stranko, štera je od zmage do zmage vodila Slovence že pred prevratom, po njem pa še bole, pozabili, da so zbrisali njeno ime, da so se vtopili v radikalno stranko, ar je te ime samo ostalo v novej stranki, štere program je pa od prejšjega drugačen. Na vse to so pristali Slovenci samo iz višjih pogledov, da pomagajo državi do moči, da pomagajo Srbom, Horvatom tak kak sebi za dosego največjih političnih pravic. Ki zna, da Slovenska ljudska stranka prle ne štela niti na to pristati, da bi se zbrisalo iz naslova „Slovenska“ i bi se zvala samo „ludska stranka“, tisti mora spoznati, da je stranka z vstopom v novo stranko napravila stopaj, ki krvavi, samo zato, da reši državo krivic i da razdražene brate združii i pomiri. V drugi namen ne je mogla i ne smela svoje starodavno ime pozabiti i pokopatii.

Mi znamo, ar čüjemo, da bratje Horvatje radi spevlete svojo narodno „Još Hrvatska ni propala, dok mi živimo“. Le spevlite jo. Mi vsi Slovenci jo z vami spevlemo. A ne pozabimo, da se pri pesmi nikaj ne reši, najmre samo pri pesmi. Delati se mora tudi, to predvsem delati. Pesem je samo za to, da ne zadrememo i ne zaspimo. Delo je potrebno, posebno zdaj, gda milijoni stradajo, gda milijoni nosijo v svojem srci meč nezadovolstva, ki naj bi razkalo jugoslovanski narod v razrede i ga razredčeo i vničeo po boljševizmu. Ne pozabimo najmre, da Ruska roka že v neštutih naših državlanov žepaj rova. Če bomo samo od politične sloboščine senjali, narod pa püstimo, da gospodarsko prejde,

te bo politična slobodščina prinesla na Hrvaško i na vso državo z hitrimi koraki boljševiško krutost, ki bo v prvji vrsti obračunala ravno z tistimi, ki so narodi pripovedovali samo od politične slobodščine, njemi devali na glave narodne kranščake, ga ovijali v narodne zastave, a krivic pa ne so od njegovoga praga odmetali, krūha ne so njemi zasigurali. Boljševiška nevarnost se pa more odvrtni od treh bratov samo po določenom programu, šteroga naloga naj bo socialno i moralno stisko najprej rešiti. V tom je tudi politična rešitev.

Sinovje i hčere Slovenske krajine, ki smo pozvani, da smo most med Slovenci na onostran Müre i Horvati, zahtevamo, naj se nova stranka imenuje: *Jugoslovanska Narodna Zajednica*. S tem naslovom se bo vse izrazilo, ar smo 1) vsi Jugoslavi, 2) ar smo vsi narod, Srbi, Horvati i Slovenci, 3) ar smo vsi v ednoj zajednici, za drugi, v ednoj državi, v Jugoslaviji. Bratje Horvatje, dajte nam na to odgovor!

TSJ.

NEDELA.

Vse je prav včino. Glühim da čüti, nemim gučati.

Molimo. Vsemogočni večni Bog, ki z obilnostjov svoje dobrotivosti presegaš prošilcov zaslužjenja i žele: zlej na nas svojo smilnost, da odpustiš, ka v vesti zbūja strah, i navržeš, ka s prošiljov ne vřipamo dosegnoti. Po Gospodi . . . Amen.

Ednajseta nedela po risalaj.

Evangelium Sv. Marka VII.
Vu onom vremeni: Vö idochi Jezuš z krajin Tirusa, prišo je po Sidoni k morji Galilaeanski, med krajinov Dekapolis. I pripelali so k njemi glühoga, i nejmoga; i pripelali so ga, ka bi položio na njega roko. I pelavši njega od vnožine na stran, püsto je prste svoje vu väha njegovoga, i plünovši, dotekno se je jezika njegovoga, i gori se zgednovši v Nebo, zdehno je, i veli njemi: Effeta, to je, odprl se. I precil so se odprla väha njegovoga, i razvezalo se je vezalo jezika njegovoga, i prav je gučao. I zapovedao je njim, ka bi nikomi ne pravili. Od koga bole je pa njim on prepovedao, od toga bole so oni vö glasili; i tem bole so se čüdivali, govoreči: dobro je vsa včino, i glühe je včino čüti, i njeme gučati.

*

Berilo iz pisma svetoga apoštola Pavla Korinčanom: „Bratje! Spominam vas pa evangelija, ki sem vam ga nazvesto, ki ste ga tudi sprejeli, ki v njem tudi vstrajate, ki se po njem tudi zveličavate, če se ga tak držite, kak sem vam ga nazvesto, zvün če ste zabadav vero sprijali. Ar zročo sem vam pred vsem to, ka sem tudi sprijao, da je Kristuš za naše grehe vmro, kak je v pismih; i da je bio pokopan i da je tretji den stano, kak je v pismih; i da se je prikazao Kefi i potom dvanajsterim; potom se je prikazao več kak petsto bratom naednok, od šterih je zdaj že večina živih, vnoģi so pa zaspali. Potom se je prikazao Jakobu, nato vsem apoštolom. Nazadnje za vsemi pa se je kak negodniki prikazao tudi meni. Jaz sem najpre najmenši od apoštolov, ki sem ne vreden, da se imenujem apoštol, ar sem preganjao Cerkev božo. Po milosti božoj pa sem to ka sem, i njegova milost do mene ne bila prazna.“

Zveličavemo se po evangeliji, kak nam pravi sv. apoštol Pavel. Nego taki dene kcoj, če se ga tak držite, kak sem vam ga nazvesto. Zabadav je evangelij, zabadav ga poznaš, če se ga pa ne držiš. Evangelij je eden, ali različno ga raznimo, različno ga gledamo, različno si ga k srci vzememo. Namen evangelija pa je, da presüne vso našo düšo i predere do najbolje skritoga kotička srca. Po evangeliji se teda mora ravnati vse naše življenje i to vse skoz pri vsakšoj priliki. Sv. Pavel nam mora biti za zgled. Gda ga je Kristuš pozvao v svojo slüžbo, je püsto prvejšo življenje i tak da bi se naravno narodo, postano je ščista drugi človek. Tak mi grešniki moramo püstiti grešno življenje i postati ščista drugi. Svojim falingam, ki jih vsakši ma, naj tudi vsakši proba vzgojiti nasprotno jakost. Gizdi nasprotna jakost je poniznost, to rožico zalivlamo z molitvami i kem bole bo rasla, menša bo gizda itd. Tak pomali evangelij predere v vsakši kotiček srca i mi bomo prerojeni kak apoštol Pavel.

Politični pregled.

Nova stranka ustanovljena.
Bivše tri stranke, radikalna, slovenska ljudska stranka i muslimanska so podpisale pravila za novo stranko, štera se zove: *Jugoslovanska Radikalna Zajednica*. (JR) i je vložile notrašnjimi ministri, g. dr. Korošci, da je potrdi. V novoj stranki je iz bivših treh strank, najmočnejša, radikalna obržala svoj naslov, ostalivi dve sta se potopili v novo brez spomina na prvejšo ime. Ka je naše stališče pri tom, pove članek na prvji strani Novin, v šterom pozivamo brate Horvate, da podajo roko Slovincem i z njimi skupno delajo za blaženost države.

Spravišče Male zveze. Od 27 do 31 avgusta bo obdržala Mala zveza, — to je zveza Jugoslavije, Čehoslovaške i Romunije — svoje spravišče, na Bledi, na šterom se rešijo jako važna pitanja, posebno pitanje podnavske pogodbe. Blejsko spravišče je z ednim tudi osveteck 15 letnice obstoja Male zveze. Če premislimo, kelikokrat so šteli naši politični sovražniki raztrgati i raztepsti Malo zvezo, moramo z hvalodavanjom pokleknoti pred dobroga Boga i se njemi zahvaliti za obrambo te zveze, ar ta zveza je večkrat preprečila prelevanje krvi, bojno.

Nemčija. Angleški listi so objavili štatistiko od gospodarstva Nemčije. V njej se slika žalostno stanje nemškoga gospodarstva. Brezposelnih ma Nemčija štiri i pol milijona. Ar se je

bojati neredov, so včinjene v nemškoj vojski premestitve i se pričaküje vojaška diktatura.

Abesinska konferenca razbita.

V Parizi so obdržali spravišče zastopniki Anglije, Francije i Italije, da bi se sporazumeli za skupni nastop v svaji med Italijov i Abesinijov. A to spravišče komaj se je začelo, že se je razbilo. Pa tomi se ne čüdit. Če trije držijo v edno lüčko skledo prgišče, ka bi za sebe ž nje kemveč zagrabili, hitro edna po drugoj vdari pri kakšem bošem falati. Pač, če politike ne vodi krščanska lübezen, je svaja gotova.

Polska. Po novoj ustavi so zvoljeni kandidatje za polski parlament, šteroga Polaki zovejo za „sejm“. Ukrajincov je zvoljenih 16, štere narod lejko zvolil za poslance. Nemci neso zvoljeni, ar so dobili premalo glasov kandidatje. Po novoj ustavi najpre nišče ne more sam od sebe „gor stopiti“, nego kandidirajo gotove osebe občinski odbori, trgovske i kmetske zbornice, strokovna društva i razne skupine akademsko izobraženih lüdi.

Albanija. V tistem deli Albanije, šteri leži najbolje pod vplivom Italije, je nastala buna. Orožniki i drugi so se vprli državnoj oblasti, a so premagani. V toj buni je vmorjen od vladi vdanih lüdi, general Gilardi. Zrok vstaje je ravnanje krala Zogua, ki se naslanja na Italijo, ka je pa ne povoli albanskim rodolüubom, ki se tak zame-tavlejo.

Pogodba i prepoved...

(„Jutri“ i Jutrovcom v večni spomin.)

Ljubljansko „Jutro“ si je pred kratkim privoščilo „bivše klerikalce“ iz lendavskoga sreza i na dugo i široko razlagalo svojim vernikom... ka so „bivši klerikalci“ v škripcaj... Pogodili so se prej z gospodom prejšnjim banom dr. Marušičom, ne so bogali vodstvo S. L. S. iz Ljubljane, — šli so na petomajske volitve, zdaj pa, kda je vlada gda Jeftiča bukno- i je prišeo na oblast dr. Korošec — ne vejo, kak bi se rešili iz škripcov... „Jutro“ najbrž misli: kak bi se rešili „pogodbe“ z gospodom prvejšnjim banom dr. Marušičom . . . Same laži! Samo blatenje našega lüdstva!

Mi bi radi znali, na kakšo „pogodbo“ i na kakšo „prepoved“ misli „Jutro“, ali itak ne prosimo za pojasnilo, ar znamo, ka bi prišeo informator „Jutra“ v ne malo nevolu. To bi bili pravi škripci! Nevole pa ne želemo niti tistim gospodom, šteri so duga leta slikali naše poštene, *ne samo z jezikom, nego z delom „državotvorne“ brate i sestre* — kak najveško nevarnost za narod i državo; šterim je od prave sreče dünkalo srce, če so zvedili, ka so „rešili“ Slovensko krajino palig od ednoga nevarnoga domačina, se zna — Madjarona... Šteri so meli

Bistrički Ferko.

Iz naše vasi.

Magdič Ernest je že skoraj pozabil na svoj stari kraj. Saj ni čudno. Toliko let je minolo odkar je šel v svet. Mnogi gredo in se ne vrnejo niti z mislijo ne. Pozabijo na svoje ljudi in ti pozabijo spet na nje.

Magdiča pa niso pozabili. Vsaj nekateri so ga imeli dobro zapisanega. Dober človek je bil. Toda silno rad se je vmešaval v politiko. Pa — kakor že vsi vemo — je to silno nevarna stvar. Tako ni čudno, da je nekega dne zmanjkalo Magdiča. Bil je prepeľjan v velike zapore glavnega mesta, da si ohladi svojo vročo kri.

Bolj tragično so vzeli ta dogodek njegovi sovaščani. „Zaprta je“, je zašumelo po vasi. Mnogo se je šušljalo med ženicami, moški pa so s prekrižanimi rokami postajali pred hlevi in majali z glavami.

„Prav mu je“, so se muzali nekateri. Drugi pa so molčali, pa tega niso verjeli.

Šele proti večeru se je zvedelo, da je ta vest resnična. Bogdanov je vihral po vasi. Magdič je res zaprt, je rekel, toda po nedolžnem.

najveški strah pred vsakim poštenim domačinom, če je te povedao: *naš narod i naši voditelji se ne bodo šli včit lübezni do naroda i domovine k najbolje glasnim prijatelom „Jutra“ i njegovih gospodarov*. To je bio tudi greh — po „Jutrovci“ pisavi „vladi simpatičnoga i od nje zaželenoga poslanca“, dr. Klara, šteri gospod prej po milosti pred volitvami napravljene pogodbe sedi v cestnom odbori z gospodom Sobočanom, ne sedi pa vküper z „znanim prekmurskim narodnim delavcom“ g. Muhovičom iz Orešja . . .

To pisarijo žmetno razmi naš odpete do glave pošten kmetič, ar je gospodsko prefrigana. Glavna miseo je *skrita* i pravi, ka se v Slovenskoj krajini po nepridnosti . . . Gospoda dr. Marušiča tudi dnes zapostavljajo „znani narodni delavci“, majo pa odprto pot — tudi v cestni odbor Sobočani, dr. Klarje i. t. d.

„Jutro“ i pajdašje toga lista se nemrejšo pobolšati. V Slovenskoj krajini opazijo vsako malenkost, tudi to, ka g. župan iz Orešje ne prišeo v cestni odbor, ne vidijo pa — ne samo nevarne, nego resan *sramotne reči*, štere se vršijo takrekoč pred nosom bele Ljubljane, tam gde so resan delali pogodbe prijatelje „Jutra“ i gde se je pri petomajskih volitvah resan ravnalo po prepovedi i zapovedi iz bele Ljubljane. „Jutro“ i prijatelje toga lista so po

V tistih časih še niso bile občine združene. Bogdanov je prošil našega župana, če sme on sam sklicati moške v njegovem imenu, da skupno poprosijo oblasti za skoraj pozabljene nega Magdiča.

„Težko, težko,“ si župan seže z roko v lase. „Paragrafi so tu, saj ti veš, da je težko iti preko njih, ti si že hodil po svetu Lajči, ti že veš.“

„Ne bomo šli preko paragrafov, stric. Vi sklicete može po meni. Toda neuradno. In kar bomo sestavili in podpisali, pošljemo itak pred oblasti.“

To je ugajalo stricu županu, da se lahko postavi s paragrafi pred človekom, ki je že hodil po svetu.

„Tako že, to ja. Pojdi, pokliči može.“

Ker je bil Bogdanov že vihral in zaleten po naravi, se je vse to stopnjevalo do najviše mere. Na cesti ni več nikomur odgovarjal. Prevažne novice je nosil pri sebi.

Ko je skočil čez prelaz k Vučkovi, je padel in vstal v istem trenutku. „So kuma doma?“ vpraše v eni sapi „ko je stopil v hižo. Vučkovi so molili, pa je pretrgal vse v tem trenutku. Le mali Pištek je na postelji v polspanju naprej ponavljal:

„Moli Boga za nas . . . moli

vsej znakaj sodeč — kratkovidni, ne vidijo kaj se godi pod njuvim nosom — *na Kočevskom*, radi bi pa vidli nevarnost za narod i državo tam, gde takše nevarnosti nega, to je v Slovenskoj krajini. Pa ravnajmo se po svetopisemskom izreki: krüh dajmo za kamen, s šterim so nas obmetavali, dajmo „Jutri“ i njegovim prijatelom očalje, da bi vendar ednok opazili — kelko grdobije majo pred domačim pragom.

Na Kočevskom majo gospodje „Jutrovci“ svoje prijatele, Nemce, ešče bole povedano — Kočevare, s šterimi so delali pogodbe tak pri občinskih, kak pri državnih volitvaj. Pa kakše pogodbe? Püstiti so izvoliti proti jasnoj črki zakona za župana človeka, šteri pove i podpiše, ka ne obvlada državnoga jezika. Meli so za zavüpnika svoje stranke gospoda, šteri ne privošči svojim slovenskim, jugoslovenskim... vernikom v cerkvi niti ednoga očanaša, kaj — še kakšo slovensko predgo! Trpeli so, ka so obstojale brez vsake potrebe i brez fundamenta v šolskom zakoni, nemške šole za 20 i menje nemške dece, ka so se v tej šolaj ponemčavali za peneze naše države mali šolarje naše krvi. Rešavali so voze Nemca, šteri je ponaredo račun i na te ponarejen račun zdigno iz šolske kase peneze. Človeka, šteri je na tak nepošten račun prišeo do penez, so ga meli i *ga majo tudi dnes* v šolskom i občinskom odbori. Razgnali so prosvetna društva zavednoga slovenskoga lüdstva, ali dopüstiti so obstoj i delovanje nemškoga Kulturbunda, štero društvo je v ednom kraji na Kočevskom na den svojega rojstva tudi šolsko deco postavilo v vrsto tistih, šteri so maršerali na izzivalno nemško pesem, sledi pa sredi ceste plesali svoj „narodni ples“. „Jutro“ ino Jutrovci opazijo v Slovenskoj krajini vsako malenkost, ne vidijo pa, ka v tabori svoji prijatelov na Kočevskom v procesiji na Telovo cigaretline kadijo... ka se Nemci pred zdavanjem brez kaštige pove, ka bode nesrečna, ar si Slovence šče vzeti za moža. „Jutro“ ne čüje, ka na Kočevskom ne samo viústno, nego tudi v pisavi — ne kaštigano — ne poznajo slovenskih krajevnih imen. „Jutro“ ne opazi, ka Nemec v svoji novinaj da štampati, ka svojo gostilno da v arendo samo čistokrvnomi Nemci... „Jutro“ je kratkovidno, nikaj ne vidi na Kočevskom, gde so meli prijatelje toga lista i prijatelje od toga lista ognjevito podpirane stranke resan „pogodbene“ pajdaše, opazi pa, što ne sedi v cestnom odbori v Lendavi. „Jutro“ je teda objektivno, napredno i nacionalno, vodstvo bivše SLS v lendavskom srezi pa krivično, nazadnjaško, protidrjavno. Zdravo!

Te tveden bom molo, trpo i delao vse: naj Slovensko krajino lübijjo njeni šolani sinovje i njene šolane hčerti.

Boga za nas! . . .“ Drugi so prestrašeno zrl v zasoplega Lajčija.

„Kaj pa je?“ se oglasi Vučko in pomoli glavo izza peči.

„Ste že slišali, da je Magdič zaprt?“

„Ja“.

„Smo“.

„Po nedolžnem je“, skoraj zakriči Lajči. „Zato vas prosijo stric župan, da bi prišli k njim. Sestavili bomo prošnjo, pa jo bo vsak podpisal.“

Kakor da bi Vučka z lesa izrezal, tako je obsedel zapečje. Pa tudi drugi so molčali. Lajči ju je postalo neprijetno. Pričakoval je namreč, da bo Vučko, ki je bil že od nekdej Magdičev prijatelj, skočil od veselja pokoncu in bo hotel z obema rokama podpisati prošnjo. Zdaj pa je sedel za pečjo kot lipov bog.

„Pridite, tam že čakajo,“ je še nerodno omenil in odšel.

„Pojdite ajtek, revež je zaprt,“ je prošila Mankica, ki se ji je Magdič smilil.

„Tiho, žaba! Ti veš, kaj se pravi podpirati. Da zgubim še to kar imam. Ne samo, da mi vzamejo agrarno zemljo, še grunt bo šel. Grunt, hiša, ti žaba veš, kaj se to pravi podpisati.“

Prijatelje pridite!

Približava se den 24. i 25. avgusta, gda se bomo zbrali na našem tabori mi bratje iz cele Slovenske krajine, da bomo povedali i pokazali, ka pravzaprav smo.

Če čtomo časopisje, vidimo, kak delajo po drugih krajaj naše pušpekije. Vsakšno nedelo i svetek prireajo namesto plesnih veselic, razne kršćanske prosvetne proslave, zborovanja i deške ali fantovske tabore. Na tistih taboraj se zbere na jezere dečkov, ki s ponosom izpovejo svoje osvedočenje.

Ali bi mi prekmurski dečki bili zadnji?

Ne! Zadnji nesmimo biti. Pokazati moremo, da je tudi nas dosta, ki se zavedamo, da so nas rodile kršćanske matere.

Vsi, šterim je mogoče, pridite že v soboto, da se naš tabor že v soboto kim veličastneje začne. Kak je že v zadnji številki Novin poročamo, je spored sledeči:

V soboto 24. avgusta po poldnevi spovedavanje. Spovedavalo bo več spovednikov. Niti eden nas ne sme ostati brez spovedi. Večer ob 7. vori se bomo zbrali v Našem domi, odked bo ob pol 8. vori baklada po naši ulicaj. Ob pol 9. vori bomo pa šli na igro „Sultanova hčerka i dobri vrtnar“, štero nam prizorijo igralci iz Ljutomera. Pri bakladi i pri kresi bo igrala godba i bomo spevali.

V nedelo zajtra ob 8. vori se zberemo v Našem domi, odked bo ob 9. šli v cerkev k sv. meši. Pri sv. meši pa dečki, da se vidimo pri obhajilnom stoli. Po sv. meši spravišče pri cerkvi, gde bodo govorili sledeči gg: Dr. J. Hohnjec, profesor bogoslovja i predsednik prosv. zveze iz Maribora, Dr. J. Meško, kaplan iz Maribora i J. Škraban, kaplan od Grada, pa par naši domačih dečkov iz bližnji far. Po poldnevi ob pol 3 bodo slovesne večernice, nato pa ponovitv igre „Sultanova hčerka i dobri vrtnar“.

Na tabor bo prišlo tudi dosta dečkov iz sosednje Štajerske, ki se zanimajo za naše delovanje. Zato se potrüdimo, da bodo nesli od nas kem lepše vtise. Bratje! Pozabite na vsa mogoča prejšnja medsebojna sovraštva i pridite, da si bomo bratski podali roke i sklenili pogodbo, za skupno delovanje i napredek naše kršćanske prosvete.

Tudi Vi dragi bratje, ki ste nas gledali do zdaj samo od daleč, vstopite v naše vrste, da bomo 25. avgusta skupno povedali i pokazali, da smo katolićanski i šćemo biti katolićanski mladenci, zednim smo pa zavedni Jugoslovani, do zadnje kaplice krvi.

Pridite, mi Vas bratski čakamo!
Dečki črensovske fare.

„Zakaj pa je zaprt?“ se oglasi strupeno Vučkovic. „Zakaj vtika nos v stvari, ki ga ne brigajo. V boju si bil stari, štiri leta si bil na bojišču. Pa kaj si dobil za to? Ta kos agrarne zemlje v Dniku L. V Logu senožet itak ni nič vredna. Krave so zmeraj drislave od te preslične krme.“

„Zdaj pa hoče ta šmrklavec, da mi še to vzamejo.“

„Vidiš stari, zdaj si jim dober. Ko pa je tebi kaj treba, te sploh nihče ne pogleda. Vsak hodi z visokim nosom mimo hiše.“

Lajči je slutil kaj takega. Zato mu je vzelo polovico korajže. Potolajilo ga je zopet, ko je srečal Rebrco.

„Seveda, dvakrat podpišem. Kje bi se naj podpisal?“

„K županu pojditel!“

„Jasno! Našega človeka moramo rešiti. Če je le mogoče.“

„Jaz sem prepričan, da Magdič ni.“

„Pa vem Lajči. Niti besede! Saj ti pravim, dvakrat se podpišem, samo dajte mi.“

Gruča mož je že stala na cesti. Molčali so in prisluškovali Rebrčevemu pogovoru. Očividno so se že prej pogovarjali o tej zadevi. Ko pristopi Lajči in jim še enkrat razloži, so se v trenutku razbiknoli. Nekateri domov,

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Črensovcih. Na Velko mešo je pristopilo 150 šolske dece k sv. obhajili, deca iz Marijinoga Ogračeka (Vrteca). Predgali so dečici g. Zadravec Matjaš, plebanoš.

V. Polana. Na Donatovo prošćenje so se črensovski i naši dečki že vudne v krčmi nekaj streskali. Prava bojna je pa prišla med mladino večer, v noči, gda so si za orožje zbrali celo motike pa kose. Če bi v Polani tanke meli, bi gvušno z temi šli eden proti ovomi. Naj bi cerkvena oblast prepovedala prošćenja, samo greh ma zmago na njih, dober Bog pa nikdar ne.

Turnišće. Naša cerkev se je jako lepo naslikala. Vsi smo jo občudivali z vnoгими romari, ki so prišli na naše glavno prošćenje, na Velko mešo k nam. Dobra Mati Marija, naša patrona, je jako zamerila i mi njeni častilci vsi, da na te veliki njeni svetek prireajo gasilci pri nas plesne veselice.

Žižki. Prednica šolskih sester, č. s. Pavel Ladislava, se je vdeležila v Maribori gospodinjskoga tečaja za učitelice, ka de odsehmo sama lejko takše tečaje vodila. — Občina na cintori mesto stare, lesene kapure, zida novo, lepo mrtvečnico.

Griža i škrlatinka se širita po Dolinskem. Največ je kriva slaba voda. Oblast bi dužna bila poskrbeti za dobro pitno vodo.

Keliko jih roma v Čakovec na euch. kongres iz Slov. krajine? Prijavljenih je okoli 1500 duš. Iz lendarvske fare jih ide zvün Hotize 600. — Iz Bükovja, kje je 45 hiš, jih ide 30. Iz malih Žižkov 46, iz Trnja i Sr. Bistrice 20, iz bogojanske fare blüzi 100, dosta se jih javilo iz Odranec, Nedelice i tak dale.

Beltinci. Dečkom se je v cerkvi jako priporočalo, naj se spovejo doma ali v Črensovcih v soboto večer, gde bodo tudi naši gospodje duhovniki spovedavali. Dečki idejo v nedelo od Odranske kapele skupno v Naš Dom v Črensovcih.

Poznate „vrtič“ i „šalemen“? Oboje je travina z trdim stebлом. Vrtič je veliki i žuto cvete, šalemen pa nisiki i plavo cvete. Oboje kupujevo potekle za vrstavo, pri vrtiči cvetje, pri šalemeni pa korenje. V senci se mora oboje posušiti.

Popravek. Tiskarna nam je v pretećenom tjedni v članki: „Predga preč. g. Radoha Jožefa pri pokopi t Žižek Alfonza“ napravila tri velike nape. Prva je v odstavki, šteri se začne: Zđaj te imamo... Proti konci mora biti tak: „Imel sem ga 4 leta kot gojenca v zavodu, bil ž njim duga 4 leta v tesnem stisku...“ — Druga napaka je v odstavki: Z nekim sošolcem... Tam mora biti: polno verskih dvomov (ne domov!) — Tretja in največša na-

manjša skupina pa k županu. Lajči je odšel še k Čičku.

Boječje je potrkal na okno. Navdušenje za Magdičevu rešitev mu je že precej skopnelo. Ni vedel ali je voda ali krop, potrkal pa je le.

„Kuma Čiček.“
Molk.
„Kuma Čiček, malo vstanite.“
Postelja je zaškripala in nekdo je v hiši zašepetal.

„Bo“, globoko vzdihne Lajči.
„Kuma Čič —“
„Kaj vruga kdo razbija, po oknih!“

Lajči se je stresel po vsem telesu. V tem trenutku ni vedel ali bi skočil ali ostal.
„Ne zamerite kuma, jaz sem Lajči —“

„Čigav?“
„Lajči Bogdanov, Trezin! Prosil bi vas, če bi se hoteli iti podpisat. —“
„Kaj, kaj? Svojega podpisa za vruga ne dam nikomur!“

Kuma Čiček je zaloputnil okno, da so se stresle šipe. Lajči pa je stal na dvorišču kot zapaščena reva.

„Kako se vsi branijo“, je govoril sem pri sebi Lajči. „Kaj pa je na tem, če podpišem prošnjo, ki bo mo-

paka pa je v predzadnjem odstavku. Mora stati tak: „Nehote se nam vsiljuje vprašanje: Ali je res naš dragi Alfonz mrtev? — Toda mi, ki verujemo v božjo Previdnost, povesimo ponižno glavo in recimo: Zđodi se volja tvoja kakor v nebesih tako na zemlji.“

Grad. Na veliko mešo je bilo pri nas prošćenje. Dešč nam je toti pripravo jako blatno pot, ali itak smo ga bili veseli, ar nam je bio potreben, čeprav naša Gorićka dobiva već mokoče kak Dolinska. Blago je ne bilo drago, zato smo ga dosta spokupili. Predgo je meo č. g. salezijanec Lovrenčić, ki je itak poznani po celoj našoj krajini, ar vnogo hodi pomagat našoj svetnoj duhovščini. G. plebanoš so pogostili gg. predgara, jürjanskoga provizora i kaplana pa kantora, pertočkoga novomešnika i bogoslovca Gomboca, oba domaćiva kaplana i ednoga bogoslovca. Sploh skrajni kot Gorićke preživla te mesec v znamenji prošćenj, buč.

Pertoča. Naš g. plebanoš so preminoči tjeden hodili na zdravniški pregled v Zagreb na polikliniko zavolo želodca. Nadomestivali so jih domaći g. novomešnik Nemic. Molimo za zdravje g. plebanoša. V nedelo, 18. avgusta, je bila pri nas buća, godovno farne patrona s. Helene, od štere i od svetloga katolićanskoga pojmovanja trpljenja, križa, je predgao jürjanski g. kaplan Camplin. Med gosti g. plebanoša je bio poleg bližanjih gospodov tudi č. g. Kühar iz tišinske fare, zđaj katehet na osnovnoj šoli v Szombathelyi, pa znani profesor dr. Püvar i tišinski „gospod školnik“ z g. plebanošom. Kramarov je bilo jako dosta, tudi vreme lepo, a odalo se je ne dosta: nega penez.

Sv. Jürj. Preminočo soboto je prišeo k nam cirkus, ki proizvaja velke akrobacije, največ s konji, med sprevajanjem svoje plehke godbe. Pa to samo mimoidoč. Glavno, ka šćemo sporočiti, je to, da bo pri nas 15. septembra „mrzla proška nedela“, ki bo poleg obićajne obletnice posvećivanja cerkve tudi desetletnica, odkar se je začela zidati naša nova cerkev.

Krajna. Na konci naše vesi proti Skakovcom dá banovina delati novi deo ceste zavolo prevelkoga ostroma ovinka pri staroj, štere eden deo de gori vtrgnjeni, drugi de pa še pelao „v Dedonce i h grofici“. Delo se vrši že već tjednov i de naskori dokončano.

Zaročila sta si g. Balkányi Aleks i gd. Ments Rožika v Lendavi. Oba sta pri naših listaj v tiskarni. Čestitamo.

Od rešitva kmetski dugov. Že par let trpi zmerom pitanje, kak rešiti prezaduženoga kmeta, šteromi je že na kraji pogüblenje, se glasi sledeć: Pred desetimi leti, gda so bili ešće rožnati časi, da je dinar iskao blago i cvelo vse, ka je meo kmet za odajo, si je vüpao kmet od svojega sosedu, ali banke izposoditi šumo, štero je sosed dobo za svojega 5—6 metrov 2 leti staroga bika okoli 10

goće strohnela med sodnimi akti. V najboljšem slučaju bo le nekoliko pomagalo Magdiču. Čiček pa se gotovo boji, da bi ga radi podpisa obesili.

Pobit se je vrnil Lajči k županu, kjer ga je čakala peščica mož. Šest jih je bilo, Molče so ga sprejeli kakor povsod. Slišal si brečnati muho, ki je krožila nad mizo. Bilo je vse drugače kot pri obćinskih sejah.

Tam so prihajali ponosno. Glasni so sedali za mizo, kadili iz pip in pljuvali po podu. Sedaj pa so se stisnili okrog peči kot androgice, če jih lovi šćuka. Le Rebrca je tolkel po mizi in ponujal dva podpisa.

Za vrati pa je sunil Balaž Mujdrico.

„Ti podpišeš?“
„Ne vem“, odvrne. „Poćakaj, da prebere.“

„Iz tega ne bo nič dobrega.“ Balaž se je izmuznil skozi vrata in odšel za ogradi domov.

Tako je ostalo pet korenjaških mož iz naše vasi. Dali so svoj podpis za narodnega mućenika Magdiča, ki si je hladil svojo vroćo kri po zaparih glavnega mesta. V nevarnost so postavili svoje krave i kobile, grunte in agrarno zemljo, kjer je rastla presličnata krma, Mujdrica sa samo ćoko in kozo, ker drugoga ni imel.

jürjov, da si odpomore pri gospodarstvu, postavi nikakšo hrambo itd. Z mišljenjom, da to vu svojega isto 5—6 meterskoga 2 leti staroga bika oda, bo lejko v kratkom časi mogao nazaj povrnuti svojim sosedu izposojeni penez. Tak si je mislo kmet v časi pred desetimi letmi, da bo meo dobro vrejeno hrambo i bo dug rešeni, Liki kmet se je strašno vkano. Den za dnevom je šlo, ka je penez zginjavao v razne prefrigane žepe, v šteri žepaj špekulantov so se v deseti letaj milionarje skotali naprej, a siromak kmet je pa poleg svojih žülov milionarov rob gratao i globše v dug notri šo. Dve leti komaj skirmi, č nega kakše kaštige, eden falat 5—6 metrov žmetnoga bika, za šteroga dobi okoli 1500 Din, č ga je dobro hranu, gde pa je te razlika izposojene šume od sosedu, šteri je isto samo ednoga bika v dve letaj skarmo i dobo okoli 10 jürjov za njega. Zđaj more tisti kmet dužnik svojim sosedu za isposojeno šumo 7 bikov skrimiti i ednoga za obresti, či šće dug doli plaćati, to je 16 let more krmiti za tisto šumo, štero je sosed v dvema letoma skarmo. Zđaj pa ostane pitanje. Kak bo to? Kakša bi bila njegova rešitev? Što je kriv? Krivda je vse v tom, ka so se okoli njega v deseti zadnji letaj milionarje nakotali i to napravili. Tej so si gvušno na pravićen način nej mogoći bili v par letaj takše veliko bogastvo spraviti, a siromak kmet pa od noći do noći mogo delati z žülnatni rokami pa nato nazadovati, ali võrtuvati i verstvo odavati. Kakša rešitev naj bo? Z merom se spítavle od merodajni krogov po informacijah kmetske rešitve. Rešitev bi bila na te način: Tistim gospodom, šteri so si v tej deseti kmetski vmirajoći letaj brezi herbanja v tak velikoj meri milione nakopićili, naj bi se precenila vrednost, keliko so je meli do l. 1925 i naprej do dnes 1935 i keliko presega njihovo neupravićeno bogastvo, se lodtegne, drž. oblasti na pomoć prezaduženim propadoćim kmetom. Tak tudi tiste gospode, šteri so v državi velike korupcije napravili i tak strašno škodili obtoki celokupnoga gospodarstva, trbej vzeti pod ostro sodbu. V zadnji redaj mojega članka ponovno povem, da Slov. krajina tudi ma takše gospode, šteri so si v kratki letaj z kmetsko-žülnatnoga vmirajoćega položaja strašno bogastvo nakopićili, to pa tak samomi lüstvi naše krajine dobro znano. — Nemeš Vince, kmet, Tešanovci.

Bogojina. Naši dečki se pripravljajo na dečki tabor v Črensovcih i se vadijo v popevanji. — Jako velika potreboća je nastala, da se zozidaje štale z ostalim gospodarskim poslopjom za g. plebanoša, ar se oboje podira i je nevarnost, dajse porüši i spokole živino pa tudi lüdi. Mi bogojanćarje drage vole to vćinimo. Kak smo cerkev v red spravili, da njej daleč na okoli ne para, tak tudi to dragevole napravimo. Vüpamo se, ka do nas ostale obćine z istov plemenitov lübežnostjov nasledüvale. Zđaj, gda bolševiški svet hüjska lüdi, proti cerkvi, pokažimo mi, da smo za njo. Kajti mreti bo trbelo vsakomi, po smrti je pa raćundavanje.

Agitacija pri dečkaj. Gospod kaplan Bejek so v cerkvi razglasili, da zvün Črensovec, vsako ves obićejoj i od hiše do hiše spišejoj gor, keliko dečkov je vu fari od 14 let stajšjih. Po razglasi naj bi jih 500 prišlo na tabor. To je približno polovica. Iz srca želemo, da bi se to zgodilo, še bole pa, da bi se mladina pobošale, ka je pravi i jedini namen tabora. Daj nam to doseći Mati Marija.

Sobota. V ponedelek je je volilo društvo „Zavednost“ novi odbor. Bartaky predsednik i Berden Pavel tajnik sta obdržala svoje postojanke, mesto treh starih odbornikov pa so zvoljeni trije novi.

Lipovci. Po plesnoj veselici, štere se li prireajo, čeravno so na veliki kvar narodi, je seo v avto Toplak Koloman iz Dobrovnika. Kak je seo, ga je nekaj z kolićom napadno i njemi par zob i võvdaro.

Dr. Srebernić škof obsojen. „Hrvatska Straža“ piše, da je više sodišće vgodilo prizivi Sokola kralj. Jugoslavije i škofa Srebernića obsodilo na 7 dni zapora i 300 Din. penezne kaštige, ar je prećeo v cerkvi spomenico proti Sokoli.

Zemla govori!

Kmečki sinovje, šteri ido na gimnazijo ali v druge šole, se sčasoma odtrgajo od zemle.

Pa itak nas esče vnoqa nit veže na to zemlo, na pole, travnike i loge, kde smo preživljali dečinska leta. Za kmeta je pa zemla mati, s šterov on živi, se mantra, joče i se veseli. Samo poglednimo ga v nedelo popodnevi, kak hodi po svoji njivaj, kak da je že dugo nebi vido. S kakšov lübeznijsvoj se stavi na vsakšem falačeki svoje zemle z gorečov prošnjov, da bi Bog blagoslovo i njive i njega.

I ta naša zemla, ta naša živa domovina, kelko nam ona zna povedati. Samo poslušati moramo znati, šteti moramo znati silne spomenike naše preminočnosti, imena naši njiv, travnikov i logov. Mogoče bi bilo dobro, ka bi kmečki sin, šteri se škola, večkrat med počitnicami obhodo pola, travnike i loge svoje vesi i si mogoče zapisao imena tej pol i travnikov. I mogoče bi kesnej, kda bi znao malo „bole čtetī“, malo pomislo pri tej razni imenaj n. pr. krče, laze, zagorca, tremiške, trebeš, petkovicica, pustoselina, virica itd.

Kak nam te reči lepo povejo našo preteklost. Naši davni predniki so najšli divjvo, zaraščeno zemlo. Vnogo dela je trbelo, da se je vse to skrčilo, strebilo! Včasī so morali celo zažgati. Zato zovemo te njive ali travnike krče, tremiške (iz trebiške, trebiti), trebeš, zagorca (goreti, górica; nikda na góricu). Povejo nam tüdi ta imena, kde so bili nekda logovje. Zđaj ji več nego, njive se pa izda zovējo „zalog“. Petkovicico je moralo imeti 5 vertov. Resan jo je imelo.

Te misli naj bodo samo mala spodbüda za takše delo. Pa je jako zahvalno. Posebno za vučite! Samo probajte, kak se deca za to zanimajo. I kelko krajevne zgodovine i zemlepisae navčimo. Poslušajmo glas zemle, pa bomo čüli, kak nam glasno govori o sebi i od nas.

Ka pravite k tomi?

Domači zavec spada med živali, štete se najhitrej plodijo. Eden par domači zavcov bi v dobri prilikaj meo v 5 letaj 4 milijone potomcov. V Australijo so l. 1875 prinesli 3 pare zavcov. Za 3 leta ji je bilo okoli 14 milijonov. Prebivalci, šteri gojijo vnogo ovc za volo vune, so se morali pred zavci seliti, ar so zavci travo spasli, a ovce so gladüvale. Nazadnje so oblasti morale vzeti v svoje roke borbo proti zavcom. Poleg kvara pa majo Australci tüdi korist od zavcov. Iz australske države Novoga Južnoga Walesa je izvoženo l. 1913 560.000 kišt zmrznjenoga zavečega mesa od 13 milijonov zavcov. Izvozili so tüdi telko kož.

Ne nesejo belic samo ptice, nego tüdi vsi plazinčari (n. pr. kače) i ribe. Da bi se zvalili mladi, ptice i neštete kače segrevlejo belice s svojim telom. Druge živali je pustijo v v ročem peski. Vreme, šteto je potrebno, ka se zvalijo mladi, je pri razni živalaj različno. Kolibrič (najmenša ptica, živi v Brazilijsi) se zvali že za 6 dni, a noj (najvekša ptica, živi v Afriki) za dva meseca, krokodilove belice so duge 10 cm. Samica jih zakopa v jamo i pokrije z listjom. Mladi krokodili včasi odbežijo v vodo.

Kama pride mladenc, če nema pravoga pozvanja v dühovniški stan i li ta sili.

Starišom resan opomin. Grozoviti pa za vse, ki se za dühovniški stan pripravljajo.

Nedavno je mladi hrvacki kaplan v Gornjoj Stubici, Ivan Cigula, odpadno od katoličanske vere, prestopo v starokatoliško krivoerverstvo, postano njihov dühovnik i se oženo. Dobo je mesto starokatoličanskoga „župnika“ v vesnici Turanovac fare Lukač, kde je okoli 100 lüdi prestopilo v starokatoličansko krivo vero zavolo svaje s svojim bivšim župnikom. Te düše naj bi paseo, pa šče druge pridobo. Jako žalostno delo, da bi zjokao vsaki dober katoličanec. Komaj pred ednim letom posvečeni dühovnik, ki naj bi

düše vodo k večnoj Istini, pa se odvrne od Istine k zmoti i šče druge zapelavle na krivo pot. Što je kriv te strašne nesreče? Bog zna i sodo bo tistoga po svojoj pravičnosti. Te dühovnik je ne samo svojo düšo postavio v nesrečo večnoga pogüblenja, nego je zagrenio življenje tüdi svojoj materi. Prle najsrečnejša: mati dühovnika, je zđaj nesrečna mati odpadnika.

Poslušajmo, ka piše ta nesrečna mati Amalija Cigula upraviteli fare Lukač g. Štefani Jankoviči. (Pismo je priobčila „Hrvatska Straža“):

Kustošija, 24. VII. 1935.

Cenjeni g. župnik! Čüla sam, da je bio Ivan Cigula, to je: moj sin v varaši Lukač s starokatoliškim dühovnikom Samardžijom, da bi lüdi pridobila za starokatoliško vero. Gospod Ivan Cigula je slüžo prvo sv. mešo 15. julijsa 1934. pri Sv. Križi Začretji, t. j. v mojem rodnom mesti i je prišeo 1. septembra 1934. za kaplana v Gornjo Stubico pri g. župniki Papiči, ki njemi je bio tak dober kak oča. Tam se je spoznao z ednov deklinov, ki je bila tam vučitelica i ta je tak dugo hodila pri vsakom koraki za njim, da ga je premotila, da je prestopo na starokatoličansko vero, samo da bi se lejko z njim oženila. To se je vse tak naglo zgodilo, ka sam prle od toga nikaj ne čüla, kak kda je že bio v Zagrebi. Od dühovnikov, ki so to čüli, pride eden k meni i mi začne to pripovedavati. Kda sam to čüla, mi je krv zastanola v žilaj i nesam znala već za sebe. Kda sam prišla k sebi, sam začnola jokati i pokleknola sam pred Mater božo, zazavajoč: „Mati moja, vrni mi moje dete!“

Drügi den, kda sam zvedila, kde stanüje, sam se napotila s hčerjov k njemi, nego, žal, je zapovedao gospodinji, da naj nikoga ne püsti k njemi; ali jes sam pred njov tak jokala i pravila njoj svoje muke, štete sam pretrpela, kda sam ga šolala, da jo je to genolo i je šla k njemi, pa njemi pravila, da sta prišli mati pa sestra, nego ne naj je püsto k sebi.

Drügi den sam pa šla v starokatoliški urad, da bi ga tam najšla, nego on njim je prav prišeo, pa me niednok neso püstili k njemi.

Vsi njegovi tovarišeje so ga obiskavali i starejši dühovniki, nego vse zaman, ar on se prej šče oženiti i prestopiti v starokatoliško vero, ar ga druga niedna nešče meti. Kda sam čüla, ka je on to včino, da je odišeo med te oroslane i tigriše, ki düše pogüblajo i vodijo v pekeo, pa so zđaj pogübili tüdi njegovü düšo, sam mislila, da odnorim. Lehko si mislite, kak mi je rano srce i düšo i ne je premislo bolečine matere i bratje. Ne nam je prizaneseo, nego nam napravio to veliko sramoto.

Ostala sam vdovica l. 1918. s troje nepreskrblene dece; on je bio najstarejši i njega sam šolala, samo da bo za stare dni na pomoč meni i bratji, pa da bo tüdi sam srečen. Morala sam prati lüdsko perilo, večkrat sam bila gladna i slabo oblečena, nego bila sam vesela, samo da njega šolam. Vidite, 16 let sam ga šolala, pa mi je ne privoščo niti leto dni tistoga veselja, šteto sam komaj včakala. Zđaj sam pa čüla, da ide s starokatoliškim dühovnikom kortese-rat za starokatoliško vero i düše pogüblat. Ne je zadosta, da je sebe pogübo, šče već bolečin mi povzročä, kda to čüjem.

Prečtite lüdem to pismo, ki ga piše žalostna mati. Kak bi njim takši starokatoliški dühovnik mogeo nekaj pripovedavati od Boga i vere, ki sam ne verje v Boga, ar če bi vervao, ne bi to včino svojoj materi i bratji i njim otežkočo življenje i mi ga skrajšao, da bom mogla prle vmreti kak bi bio čas tomi.

Čüla sam, da moj sin pride za župnika v Virovitico, pa tüdi tistim lüdem dajte naznanje, četüdi bi bili starokatoličani, kakšega župnika bodo dobili i kda de njim predgao, da morajo deca roditele bógati, naj ga pitajo, če je on bogao svojo mater i kakši bo to dühovnik, ki ga je mati prekunola.

Pozdravlja Vas njegova žalostna mati.
Amalija Cigula,
Kustošija 149 pri Zagrebi.

Vnebovzeti!

O, Devica ti presveta, ki v nebo si danes vzeta, poglej, ozri se sem namé, ki v tugi joka mi srcé.

V sveto dvignjena nebo, je duša tvoja in telo, kjer s krono venčana si zđaj — Kraljica naša vekomaj!

Pustila vendar nisi nas sirot, saj zaklad vseh milosti dobrot Vsemodri v tvoje je roké predal, da svet bi te srednico zval.

O Marija, milosti vseh polna, daj, da moja duša, bolna od bridkosti in težav svetä, v tvojo last popolnoma se dá.

Ves sem siromašen in ubog, rad dober bil bi tvoj otrok, zato srcé mi kvišku dvigaj, z ljubeznijo do tebe vžigaj.

Prošnje vslüši to še eno, prosim danes te iskreno: da kmalu milosti srednik na zemlji bil bi — svečenik!

Na svetek Vnebovzetja 1935.

Svetomir.

Lovska zaščita kmeti v škodo.

To nešteti gospodje okoli lovsckoga društva neščeje pripoznati; na vse mogoče načine se trüdijo, da lovscka zaščita potrdijo. Ne gledajo nato, kak divjačina vničavle kmetske pridelke — niti se ne zmenijo, kak bo kmet trpin, štetero je divjačina vničila polovica polsckoga pridelka, prezivo dugo zimo. Ednostavno povdarjajo, da je lov stalna vretina občinskoga dohodka, zato prej nüjno potreben.

Prinas, v Bükovnici, ino okolici (Motvarjevci itd.) se niti neda ugotoviti škoda, ki jo povzročä divjačina, tak velka je. Celi zimski čas vničavle zavec sadno drevje, trsje (če je bolša sorta, prle se je loti), na sprotoletje i poleti pa itak znate, ka vse. Poleg toga pa še — *jeleni* — ki so nešteterim kmetom püstili pri pšenici samo slamo, vlatovje pa požrli. Zđaj so prišli na vrsto krumplici, ki jih letos, ar je za druge jesenske pridelke menje vüpanja, lahko računamo za nüjno potrebu. Tüdi te pridno razkopavajo i vničavlejo. Sezna ponoči. Edno noč 100 jam drügo 50 — nešteterim je že skoro polovico pridelka vničenoga. Pa zđaj je še komaj začetek, ka pa bo nadale, nevemo, znamo pa, da tüdi zđaj kak vsa prejšja leta, pride za krumplici, kukurica. Nevemo pa če jeleni bo za lačni želodec zadosta, ar jo je süsa potisnola za 60% z pogledom na pridelek nazaj. Parovna divjačina zoba tüdi tikvi v jeseni, pa proso ino hajdino.

Kmetje si nemoremo razlagati, kak je sploh mogoče, da zakon zagovarja te kmetske zajedavce. Ali bomo kmetje, ki moramo plačati od svojega zemliščä dačo i prenašati še razne druge izdatke, (da dela i trüda niti ne računamo) ešče dugo trpeji i prenašati to škodo za takzvani *lukšus*. A lukšus čütimo mi na naši kmečki ramaj.

Ne pretiravam, če trdim, da v našoj maloj vesi napravi zavec vsako leto v sadovnjaki, goricaj i na njivaj šteto nad Din 2500 (še poleti ogloda cepike). Jeleni napravijo šteto še već. Lovska zaküpnina pa znaša 450 Din. Kakša razlika je to „450“ i „5000“ Din.

Lovski zakon toti pravi nekaj od povračile šteto, ki jo napravi divjačina, ali kmet se teško odloči, da bi to zahtevao 1.) zato, ar tožbe ni vaju; na sodišče odnosno sresko načelstvo nebo šo, če njemi jeleni celi zelnik spremeni v plesišče; 2.) pa zato, ar je lovski zaküpnik navadno bolše oblečen človek, štetero se kmet nevüpa lotiti. Zato kmet ne nigdar zahtevao povračila šteto i tüdi ne bo. Trpi i gleda žalostno pa tüdi čemerno v bodočnost, pa želno pričaküje, da se bodo tüdi njegove potrebe in pravice ednok vpoštevale.

Divjačina je kmeti na veliki kvar i zato je naj zakon ne zagovarja. Če šteto šče meti lovscke zabave naj goji

divjačino v ograjenom prostori, ne pa na naših skrbno obdelanih njivaj, ar nam stem jemle veselje do dela i naprednoga kmetijstva.

Skrajni čas je, da se vpoštevaajo naše kmetske potrebe, da se divjačina kem prle vniči, ar bomo ovak meli za zimo prazne kleti.

Bükovničar.

Od naših v tujini.

S. Bethlehem. Velka povoden, šteto je povzročeo močen dež, je napravila dosta šteto. Povoden je bila tak velka, ka so se mesto z automobilimi morali voziti z ladjami po vulicaj.

Pozdrav pošilajo: krampač Aga, Dol. Bistrica, iz Francije gg. dühovnikom črensovske fare, svojim sodidam, dobrotnikom, ki mesto nje čüvajo njeno deco. Vredniki Novin že zdravje od Device Marije, nebeske mamike i naznanja, da jo tak veselijo naši listi, da jih komaj čaka od tjedna do tjedna. Zgodila se njoj je nesreča, ar je dobila veliki protin v roko i teško podnaša svoje dužnosti. **Kustec Ana, Dol. Bistrica, iz Francije**, svojoj lüboj mamiki, bratam, nevesti, strici, sosidom i botrini. Naznanja, da je na prošnje sv. Frančiška dobila zdravje nazaj i zato na dom sv. Frančiška daruje 27 Din. **Škerget Rozika, Žižki, iz Francije**, dühovnikom črensovske fare, svojim starišom, prijateljicam, rodbini, botrini, celoj Slov. krajini i svojoj rodnoj vesi Žižki. Naroči si vse naše liste, naj jo držijo na dobro pot, ar se mlade deklinie tak hitro nagnejo na slabo, kak ladja na razburkanom morji. **Glavač Barica i Küzma Marija, Bükovnica, iz Francije** svojim lüdim starišom, bratom, sestram, celoj bogojanskoj fari, g. plebanoši, svojoj rodbini i vsem poznancom. Vredniki naših listov, štete redno dobivata, želeta po Bl. Devici Mariji lübo zdravje, da bi mladino po listaj šče mnogo let vodili. **Maroša Štefan, Gančani, v Franciji**, njegova žena, njena pajdašica i njegov pajdaš Martin, vsem svojim domačim i vredniki Novin. Se toplo zahvalüjejo za redno pošilanje naših listov.

Pošta.

Glavač Barica, Valmeraux, Francija. Peneze sprejeli. Ne vemo za naslov Küzma Marije. Ali posebi ma naše liste, ali kak dobiva. Pa do šteto mao je plačana naročnina. Prosimo odgovor. — **Ficko Karol, Gonesse.** Naša naročnina kak i vaših treh pajdašov i vaše žene na lani vse plačano. Na letos je vaše vse plačeno i Žilavec Ruperta. Oviva dva sta šče nikaj ne plačala. Za vašo ženo je plačano 28 Din. — **Hozjan Ivan, Trnje, v Franciji.** Pismo smo sprejeli, a na letos ešče nikaj ne plačano. — Prosimo, da nam hitro pošlete naročnino. — **Penhofer Anica, Turnišće, v Franciji.** Pismo že davno sprejeli, naročnina pa ne. Prosimo, da se hitro povrne. — **Vogrincič Jožef, Pertoča.** V Franciji vse plačano. — **Žižek Mihal, Ižakovci.** Naročili ste liste za Gaber Mici v Francijo. Novine so prišle nazaj. Naročnina je ne plačala nikaj ešče dozđaj. Prosimo Vas, da to vredite i nam pošlete naročnino kem prle. — **H. I. Kovin.** Gospodi poslanci odkrijemo tvojo želü. Ka je mogoče, se zgodí. — **Mihail Ficko, Francija.** Vaše pismo sprejeli, naslov popravili i bomo pisali v zadevi plače vaše pokojne žene. Prosimo pa, pošlite nam naročnino, ar smo za letos ešče nikaj ne dobilo.

PREKOSNICE.

Cigan, boječ se, da bi njemi sina ne vzel k vojakom, ga je odpelo na pokopališče in sam šo na nabor. Gđa so ga gospodje pitali, gde ma sina, je odgovorio žalostno: Lepo prosim, gospodje, moj sin je siromak, on je na cintori. — Dva drügiva cigana sta to s prisegov potrdila in tak je bio ciganov sin vojašćine oprošćen.

Mati so oči falat mesa shranili in ga na cinastom tanjeri v peč djal, da bi toplo ostalo. Gđa očo prido domo, ide hčerka v peč po meso. Nego kak se začüdi, da najde samo meso, tanjera pa nindri ne, ar se je v vroćini rastopo. Da pa hčerka toga ne znala, prinesla je meso rekši: Mi mamü jako čedno mačko, ar je očino meso püstila in samo tanjer pojela.